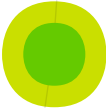

ပုၤထူလံၤဖိအတၢ်မၤမုၢ်ကျိၤဝဲၤ
ကွၢ်လၢအဆံးဒီးအဂီၢ်မၤ
ဒီးတၢ်ကုၣ်သ့ပီညါအတၢ်
ထူးတၢ်တီၤ

ဝိပနင်အမှ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အဆံးတုၤလၢအဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်တၢ်
တဆိၣ်နိတခါလၢအကြးကတၢ်ဒီးကူၣ်သ့ပိညါအတၢ်
ထူးတၢ်တိၤဘၣ်,အဂ့ၢ်လံၣ်မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်လၢအဘၣ်တၢ်မၤ
အိၤလၢပုၤထူလံၤဖိဒီးလီၢ်ကဝိၤအနူသဝိဖိတဖၣ်န့ၣ်,သကၢ်တ
ၢ်တၢ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်သ့ဝဲၤအစးထီၣ်မၤတၢ်ဒီးကူၣ်
သ့ပိညါအတၢ်ထူးတၢ်တိၤအတၢ်ဒူးန့ၣ်ကျဲန့ၣ်လီၤ

တၢ်ကူၣ်သ့ပိညါအတၢ်ထူးတၢ်တိၤမ့ၢ်နီၣ်ဝံၣ်ခံလၢကမၤ၁၁၀
SMEsလၢကဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်တၢ်မၤမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အဂံၢ်အဘါလၢ
ကသ့ပြုတၢ်လၢတၢ်မၤတၢ်လဲၣ်တၢ်ကၤတဖၣ်အါထီၣ်န့ၣ်လီၤ
ယုသ့ၣ်ညါတၢ်ကူၣ်သ့ပိညါအတၢ်ထူးတၢ်တိၤဒီးသဒၤ ဒီးဒူး
သ့ၣ်ညါရၤလီၤထူသန့အတၢ်တ့ထီၣ်ဘိုထီၣ်တၢ်အသိၤဒီးဆိၣ်ထွဲ
ပုၤထူလံၤဖိဒီးလီၢ်ကဝိၤအနူသဝိဖိ အတၢ်ဘၣ်တုၤအသိၤဒီး
ပုၤတဝၢသ့ကစီဒိခါန့ၣ်တက့ၢ်

၄. မနီနီယာနတ်ဖိတ်လံးဒီးတၢ်မၤတဖၣ်အဆၢယုၣ်ဒီးလံာ်တၢ်အုၣ်အသးဒီးတၢ်ပနီၣ်စူးဖှိၣ်တဖၣ်

လံာ်တၢ်အုၣ်အသးဒီးတၢ်ပနီၣ်စူးဖှိၣ်တဖၣ်ပှၤအတၢၢ်သ့ဝဲသ့ဝဲသးသိးကအုၣ်ကိၤအတၢၢ်ဖိတ်လံာ်ဒီးအတၢၢ်မၤအိၣ်ဒီးအကံၤအစီထီၣ်ဘးလီၤတၢ်လီၤဆဲး. မ့တမ့ၢ်အကၢ်အဂီၤလီၤဆိၣ်အမ့ၢ်တၢ်ဟဲအိၣ်ထီၣ်အခိၣ်ထံးအလီၢ်အကျဲဒီးတၢ်မၤထီၣ်အိၣ်အကျဲအကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်အံၤမၤစၢၤပှၤလၢကကျဲနီၣ်တၢ်ဖိတ်လံာ်အကလုာ်ဒီးဒုးသ့ၣ်မံသးမံပှၤပှၤသ့တၢ်ဖိတ်လံာ်တဖၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်ဖိတ်လံာ်အိၣ်ဒီးဒုးသ့ၣ်ကံၤဖိလၢအမ့ၢ်အတီၢ်အတၢၢ်ပနီၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.

၅. ဒုးဘျးစဲနတ်ဖိတ်လံာ်ဒီးနတ်ဖိတ်မၤအလီၢ်အကျဲယုၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤတၢ်ပနီၣ်တက့ၢ်

တၢ်န့ၣ်ပျီထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ, တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲမ့ၢ်တၢ်စူးဖှိၣ်တၢ်ခွဲတၢ်ယၢ်, ဒီးကမၤစၢၤပှၤလၢအပံးယၢ်ထူသန့တၢ်သ့ၣ်ညါလၢ ပျၢတဖၣ်, မ့တမ့ၢ်လုာ်လံာ်ဆဲးလၢလၢပျၢလၢအအိၣ်ပျီထီၣ် ယုၣ်ဒီးတၢ်ဖိတ်လံာ်လၢတၢ်မၤထီၣ်အိၣ်လီၤဆိၣ်တဖၣ် လၢကပြၢလီၢ်သးဒီးဖျိတၢ်ဟဲပျီထီၣ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်လၢအဘျးစဲလီၢ်သးဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအတၢၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢအအိၣ်ထီၣ်အဆိကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအံၤကမၤစၢၤပှၤလၢပကမၤအိၣ်ထီၣ်ပတၢ်ဖိတ်လံာ်အပှၤသ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်အါထီၣ်ဘၣ်ယးဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်အတၢၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ.. ဝဲအံၤ

၆. တၢ်ဒိသးနတ်ဖုးအိၣ်ထီၣ်အသီတဖၣ်လၢအဒိးသန့အသးလၢထူသန့တၢ်သ့ၣ်ညါလၢပျၢ

တၢ်မၤထီၣ်တၢ်ဖိတ်လံာ်အသီလၢအဒိးသန့အသးလၢထူသန့တၢ်သ့ၣ်ညါလၢပျၢတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ဒိသးအိၣ်သ့လၢလံာ်တၢ်ခွဲတၢ်ယၢ်လၢပဒိၣ်ဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိလံာ်တၢ်ခွဲတၢ်ယၢ်လၢပဒိၣ်ဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်, ပှၤမၤထီၣ်တၢ်တဖၣ်ကဒီးန့ၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖိၣ်ဒီဖျိအတၢၢ်မၤပနံၣ်တၢ်ကၤ လၢအကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်လၢအအိၣ်ဒီးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်တၢ်ခွဲတၢ်ယၢ်မ့ၢ်တၢ်ခွဲတၢ်ယၢ်လီၤဆိၣ်လၢတၢ်မၤထီၣ်တၢ်ဖိတ်လံာ်အဂီၢ်လီၤ(တၢ်ဖိတ်လံာ်မ့တမ့ၢ်ကျဲကျဲလၢတၢ်ကမၤထီၣ်တၢ်အသီတဖၣ်မံမံ မ့တမ့ၢ်ကျဲအသီလၢတၢ်ကဘိဘၣ်က့ၢ်တၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ်မံမံအဂီၢ်)တၢ်န့ၣ်ဘၣ်လံာ်တၢ်ခွဲတၢ်ယၢ်, တၢ်က့ၣ်သ့အကျဲလၢတၢ်မၤထီၣ်တၢ်အသီတဖၣ်န့ၣ်, တၢ်ကဘၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါပှၤကပျၢၣ်ဘၣ်ယးတၢ်ပတံးထီၣ်ယုၣ်န့ၣ်လံာ်တၢ်ခွဲတၢ်ယၢ်ဒီးစဲကျဲထုးထီၣ်ဂုၤလီၤအိၣ်သးပှၤကသ့ၣ်ညါဒီးမၤလဲန့ၣ်တၢ်လၢအအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်

တၢ်ဂ့ၢ်အါထီၣ်ဘၣ်ယးလံာ်တၢ်ခွဲတၢ်ယၢ် ဝဲအံၤ

၇. ကတီၢ်ပၢ်န့ၣ်ထူသန့တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢပျၢလၢတၢ်ခူသ့ၣ်လၢတၢ်မၤတၢ်ဆိတၢ်ပှၤအတၢၢ်ခူသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်

တၢ်ခူသ့ၣ်လၢတၢ်ကူလံာ်မၤကၤSMEs ဟ့ၣ်တၢ်ခွဲတၢ်ယၢ်ပှၤထူလံာ်ဖိဒီးလီၢ်ကမိဖိတဖၣ်ကသ့ဒိသးအတၢၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအစီအစဉ် လၢအအိၣ်ဒီးအလုာ်အပှၤလၢတၢ်ကူလံာ်မၤကၤအဂီၢ် ဒ်အမ့ၢ်တၢ်တုထီၣ်တၢ်ဖိတ်လံာ်လံာ်လၢပျၢအသး ဒီးတၢ်ဖိထီၣ်တုၤအိၣ်ကသ့အတၢၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်အသ့တဘၣ်တၢ်ဟဲပျီထီၣ်အိၣ်တဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤဒ်သးပှၤလၢအဒိး

နျ်ဘၣ်တၢ်ပျဲတဖၣ်ကသုအီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ အဒိ.တဘၣ်ဟ့ၣ်မိဟ့ၣ်နီၤတၢ်မၤထီၣ်တၢ်အဂီၢ်အကျိၤဘၣ် မ့ၢ်တမိတ်ဘၣ် ယးလၢနတၢ်ဖိတၢ်လံၤအက့ၢ်အဂီၢ် ဒီးနတၢ်ဆိတၢ်ပုၤလၢအဘျးစဲဒီးနတၢ်သ့ၣ်ညါလၢပျၢဒီးနနုၤသပိတဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ယးတၢ်ကူလံၤမၤကၤအတၢ်ဂူသ့ၣ် ဖဲအံၤ

ဂ. သူတၢ်ပြၢအတၢ်ဘျး(သဲစး)လၢအတတိတတြၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ဒိသဒေတၢ်အဂီၢ်

ပုၤထူလံၤဖိဒီးနုၤသပိတဖၣ်အတၢ်မၤ SMEs ဒီးပုၤလၢအမၤထီၣ်တၢ်ဆိတၢ်ပုၤလၢအမံၤဂ့ၢ်သ့ၣ်ဂ့ၢ်,အတၢ်လီၤဆိဒီးအ တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်တၢ်လၢတၢ်ထူးထီၣ်ထူသနုၤအတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ပြၢအတၢ်ဘျးလၢအတတိတတြၢ်ဘၣ် လၢကထိဒါတၢ်ကမၣ်လၢအဘျးစဲဒီးတၢ်မၤထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအမ့ၢ်တၢ်အယီၤအဘျၣ်တဖၣ်ကဲက့ၤတၢ်လၢအမ့ၢ် အတိဒီးဆါဝဲလၢတၢ်ဆိတၢ်ပုၤလၢအလီၢ်န့ၣ်သ့ၣ်လီၤ အဆံၤမ့ၢ်နမူနုၤဒါလၢနကဘၣ်သမံၤသဖိးကွၢ်ထွဲနတၢ်သ့ၣ်နတၢ်ကူၣ် သ့ၣ်ညါအတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢတန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်ပျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ

ဇ. ပံးန့ၢ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖိၣ်လၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအအိၣ်တၢ်လံၤတဖၣ်ဒ်သိးပုၤထူလံၤဖိဒီး လီၢ်ကဝိဖိတဖၣ်ကမၤSMEs ဒီး မ့ၢ်ကျိၢ်ဝဲၤကွၢ်တၢ်မၤအဂီၢ်တက့ၢ်

တၢ်ဆဲးလီၤန့ၢ်မံၤဒီးမၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်တၢ်ကူၣ်သ့ၣ်ညါအတၢ်ထူးတၢ်တီၤအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်န့ၣ်ဘၣ်တဘၣ်ကလၢၣ်ကျိၣ် စ့အါၣ်ကိးန့ၣ်လီၤ.ဝဲလၢ WIPO's ထူသနုၤတၢ်သ့ၣ်ညါအဝဲၤဒုဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဒီးတီၤစၢၤမၤစၢၤအီၤလၢသဲစးတၢ်တၢ် သိၣ်တၢ်သီတသ့ဘၣ်အခါန့ၣ်,သနုၤသးလၢ SMEs ဒီးမ့ၢ်ကျိၢ်ဝဲၤကွၢ်တၢ်မၤအကစၢ်လၢအမ့ၢ်ပုၤထူလံၤဖိဒီးလီၢ် ကဝိဖိ. မ့ၢ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်သ့ၣ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲအသိးသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ ထူသနုၤတၢ်သ့ၣ် ညါန့ၢ်ပၢၢ်အဝဲၤဒုဆဲးကျိးအီၤသ့ၣ်ဖျိ grtkf@wipo.int.

**မိုးဆုံဒီးသုညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးတၢ်ကူၣ်သ့ပီညါအတၢ်ထူးတၢ်တီၤ
လၢအဆိၣ်ထွဲ SMEs ဒီးမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် တၢ်မၤအကစၢ် လၢအမ့ၢ်ပှၤထူလံၤဖိဒီး
လီၤကဝိဖိန့ၣ် န့ၣ်လီၤကွၢ် တၢ်စဲကျဲးထူးထီၣ်ရၤလီၤလၢတၢ်ဖိလၢ်တဖၣ်အံၤသ့န့ၣ်လီၤ**

တၢ်ကဟုကယၢ်ဒီးတၢ်ဒုးသုညါရၤလီၤနတၢ်ဆဲးတၢ်လၢး တၢ်ဒုးန့ၣ်ကျဲလၢတၢ်ကူၣ်သ့ထူလံၤအတၢ်ထူးတၢ်တီၤ
လၢပှၤထူလံၤဖိ ဒီးပှၤအတတၢ်ဖိအဂီၢ်

တၢ်ကူၣ်သ့ထူလံၤအတၢ်ထူးတၢ်တီၤဒီးလုၢ်လၢ်ထူသန့တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်. နွဲလၢကူၣ်သ့ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢမူးဇီၤဝဲၤဒီး တၢ်န့ၣ်
ကျဲလၢမၤသ့တဖၣ်

တၢ်စံၣ်စီၤဂံၢ်ထံးဖျၢၣ်ကိၣ် ၅: တၢ်ကူၣ်သ့ထူလံၤအတၢ်ထူးတၢ်တီၤဒီးလုၢ်လၢ်ထူသန့အတၢ်စုသ့

မၤန့ၢ်တၢ်ပနီၣ်-တၢ်ဒုးန့ၣ်ဆိတၢ်ပနီၣ်အတၢ်စဲပနီၣ်လၢအဆဲးဒီးအဂီၢ်မၢ်

တၢ်ကူၢ်အိၤဂၤ: တၢ်ဒုးသုညါစးဖိကဟၣ်တတၢ်အကူၢ်အဂီၢ်လၢအဆဲးဒီးအဂီၢ်မၢ်

တၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဒုးကဲထီၣ်တၢ်အသိ : တၢ်ဒုးသုညါတၢ်ကွဲးဒီးကွဲးဆဲးဒီးယၢ်ဒီးနွဲယၢ်တၢ်ဘၣ်ထွဲလၢမုၢ်ကျိၤဝဲၤ
ကွၢ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအဆဲးဒီးအဂီၢ်မၢ်

တၢ်တ့ထီၣ်တၢ်အသိလၢခါအူညါ: တၢ်ဒုးသုညါလၢအဆိၣ်ဖျါဂၤလၢမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအဆဲးဒီးအဂီၢ်မၢ်

World Intellectual Property Organization
34, chemin des Colombettes
P.O. Box 18
CH-1211 Geneva 20
Switzerland

Tel: +41 22 338 91 11

Fax: +41 22 733 54 28

To contact WIPO's External Offices
visit www.wipo.int/about-wipo/en/offices

© WIPO, 2022

Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

The CC license does not apply to non-
WIPO content in this publication.

Cover: Getty Images / © Narcis Grigore,
© Frans Lemmens; unsplash.com /
© Helen Shi, © Rohit Arora

DOI: 10.34667/tind.46494